

VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA

VALSTYBINĖS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBOS KOMISIJA

NUTARIMAS

BYLOJE DĖL UAB „AROMA NATURA“ LIETUVOS RESPUBLIKOS REKLAMOS
ĮSTATYMO PAŽEIDIMO

2016-10-13 Nr. 12R-97

Vilnius

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, susidedanti iš Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos direktoriaus Felikso Petrausko (Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos pirmininkas), direktoriaus pavaduotojos Neringos Baronienės, Ekonominių interesų departamento direktoriaus Mareko Močiulskio, Nesąžiningos komercinės veiklos ir reklamos skyriaus vedėjos Mildos Deimantės bei Teisės skyriaus vedėjos Audronės Kaušylienės, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 25 straipsnio 2 dalimi, bylų nagrinėjimo posėdyje išnagrinėjo Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Vilniaus valstybinės maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – Tarnyba) raštą dėl UAB „Aroma natura“ (įmonės kodas – 302561437, adresas – Paribio g. 28-11, Vilnius) reklamos naudojimo reikalavimų nesilaikymo.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija n u s t a t o

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2016-04-12 gavo Tarnybos raštą dėl UAB „Aroma natura“ veiksmų. Tarnyba rašte nurodė, kad 2015-12-03 gavo vartotojos pranešimą, kuriame teigiama, jog elektroninėje parduotuvėje www.aromanatural.lt pateikiama informacija apie produktus (nurodė, kad tai maisto papildai) pažeidžia Lietuvos Respublikos reklamos įstatymą.

Tarnyba rašte nurodė, jog, atlikusi pirminį tyrimą, nustatė, kad elektroninėje parduotuvėje www.aromanatural.lt, pateikiant informaciją apie produktus pavadinimais: „Raudonėlių paprastųjų (Origanum vulgare) eterinis aliejus, ekologiškas“, „Greipfrutų rausvųjų eterinis aliejus (Citrus paradisi)“, „Mandarinių raudonųjų (Citrus reticulata) eterinis aliejus“, „Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (Prunus armeniaca)“, „Agurklių aliejus (Borago officinalis) ekologiškas“, „Avokadų aliejus (Persea gratissima), ekologiškas“, „Kanapių sėklų aliejus, ekologiškas (Cannabis Sativa)“, „Kviečių gemalų aliejus (Triticum vulgare) šalto spaudimo nerafinuotas“, „Nakvišų aliejus, ekologiškas“, „Ricinų aliejus, ekologiškas (Ricinus communis)“, „Kakavos sviestas šokoladinis (Theobroma cacao)“ papildomoje informacijoje nurodoma, kad galima naudoti ne tik kaip kosmetikos gaminį, bet ir į vidų (įlašinant į maistą ar gėrimą).

Tarnyba rašte nurodė, kad 2015-12-18 Tarnyba raštu kreipėsi į UAB „Aroma natura“ ir paprašė pateikti dokumentus, įrodančius elektroninėje parduotuvėje www.aromanatural.lt parduodamų produktų statusą/paskirtį (maisto produktai ar kosmetikos gaminiai).

UAB „Aroma natura“ elektroninėje parduotuvėje www.aromanatural.lt, reklamuodama produktus:

1) „**Raudonėlių paprastųjų (Origanum vulgare) eterinis aliejus, ekologiškas**“ naudojo teiginius: „Šis eterinis aliejus naudojamas virškinimo sistemos veiklos gerinimui, peršalimo ligų simptomų lengvinimui. Plačiai naudojamas kulinarijoje, medicinoje bei kosmetikoje“, „Tinka naudoti sudirgusiai, uždegiminei odai, pleiskanų gydymui. Taip pat esant iššutimams ir kt. odos

pažeidimams, Tinka gleivinės žaizdelėms gydyti“, „gydomasis poveikis Antiseptikas Dezinfekuojantis Gerina virškinimą, šalina dujų susikaupimą Gerina tulžies išsiskyrimą Ramina, gydo nemigą, galvos skausmą <...> Baktericidinis Skatina atsikosėjimą Stiprina imuninę sistemą naikina grybelius“, „Esant skausmui: 2-3 lašai ant drėgnos vatos ir dėti ant skaudamos vietos (danties, sąnarių)“.

2) **„Greipfrutų rausvųjų eterinis aliejus (Citrus paradisi)“** naudojo teiginius: „Normalizuoja prakaito liaukų sekreciją, prakaito kiekį bei drengines funkcijas. Sutraukia išsiplėtusias poras, šviesina odą. Neleidžia susidaryti komedonams“, „Naudojamas grynas spuogeliams gydyti, tiesiai tepant at spuogelio“, „Normalizuoja riebalų apykaitą, mažina svorį, naudojamas gydant celiulitą. Skaido riebalų poodines sankaupas <...>“, „Grupė mokslininkų 2003 metais atliktų tyrimų metu nustatė, kad greipfruto EA slopina enzimą elastazę, kuris stipriai veikia odos elastiną ir taip skatina odos senėjimą. Elastazės aktyvumas didėja su amžiumi ir sukelia kolageno ir elastino irimą, ko pasekoje mažėja odos elastingumo, susiformuoja strijos bei raukšlės. Todėl šio EA naudojimas lėtina odos senėjimo procesą“, „Gydomasis poveikis <...>: antiseptinis, antitoksinis, baktericidinis, šlapimą varantis, valomasis, stimuliuojantis (limfos sistema, virškinimas), tonizuojantis. Mažina raumenų nuovargį, padeda esant depresijai, galvos skausmui, nemigai. Pasižymi spazmolitiniu, fermentuojančiu, tulžį bei šlapimą varančiu poveikiu. Slopina alkio jausmą, padeda viršsvorio mažinimui, mažina cholesterolio kiekį kraujyje, šalina toksinus iš organizmo. Didina organizmo atsparumą infekcinėms bei peršalimo ligoms. Optimizuoja kepenų bei tulžies pūslės darbą, mažina uždegiminiuosius procesus ir stabdo akmenų susiformavimą tulžies pūslėje. Valo kraują bei limfą nuo šlakų Normalizuoja riebalų apykaitą. Gerina maisto virškinimą bei naudingų medžiagų pasisavinimą, mažina sunkumo jausmą skrandyje pavalgis. Atstato ląstelių savireguliaciją, gerina virškinamojo trakto fermentacijos procesą. Mažina patinimą, naikina blogą burnos kvapą. Tinka naudoti sergant artritu, podagra, esant raumenų įtampai“, „Puiki tonizuojanti, antidepresantinė priemonė, pagerina nuotaiką bei protinį aktyvumą. Balansuoja, vysto filosofinį požiūrį į gyvenimą, palengvina kūrybingą informacijos priėmimą. Atgaivina, pašalina prastos nuotaikos antplūdį ryte. Padeda objektyviai pažvelgti į gyvenimą ir lengvai įsisavinti jo teikiamos informacijos srautą. Nuteikia produktyviam ryšiui su pasauliu, pagilina psichologinį požiūrį į bendravimą su žmonėmis. Padeda susitvarkyti su abejonėmis, suteikia „sparnus“, atsikratyti nuoskaudos ar pykčio“.

3) **„Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (Prunus armeniaca)“** naudojo teiginius: „Abrikosų kauliukų aliejaus sudėtyje yra daug vitaminų (F, A ir B grupės), mineralų, oleino ir linolio riebiųjų rūgščių. Jis veikia priešuždegimiškai, regeneruojančiai, gaivina, jaunina odą, lygina smulkias raukšleles. Taip pat stangrina odą, atkuria jos elastingumą, tinka anticeliulitinių priemonių gamybai“.

4) **„Agurklių aliejus (Borago officinalis) ekologiškas“** naudojo teiginius: „Agurklių aliejus ypač vertinamas dėl sudėtyje esančios gama linoleno rūgšties (apie 23 %). Naudojamas sausai, jautriai, brandžiai odai, skatina jos atsinaujinimą, ramina sudirgimą. Didina elastingumą, stangrina, tinka strijų profilaktikai. Stiprina plaukus, padeda nuo slinkimo“, „Gydomasis poveikis Šis aliejus stimuliuoja imuninę sistemą ir palankiai veikia medžiagų apykaitą sergant odos ligomis: egzema, seborėjiniu dermatitu. Padeda sergant artritu, balansuoja metabolizmą ir hormonų sistemą, mažina cholesterolį, menopauzės bei PMS simptomus (vartojant į vidų)“.

5) **„Avokadų aliejus (Persea gratissima), ekologiškas“** naudojo teiginius: „Avokadų aliejus turtingas vitaminais (A, B1, B2 ir D ir E) ir riebiosiomis rūgštimis (omega6, oleino, palmitino). Taip jis pasižymi antioksidanto ir humektanto savybėmis. <...> Be to jis yra tinkama priemonė raukšlių prevencijai, nes stabdo odos senėjimą. Izraelio technologijos instituto Maisto inžinerijos ir biotechnologijos departamento <...> 1991m. Atlikti tyrimai įrodė, kad avokadų aliejaus žymiai padidina kolageno kiekį odoje“, „Gydomasis poveikis Šis aliejus ramina odą, naudingas esant egzemai, nudegus saulėje, gydo odos uždegimus, nedidelius sužalojimus. Dėl didelio sterolių kiekio avokadų aliejus yra veiksmingas gydant artritą. Naudojant vidiniai padeda nuo vidurių užkietėjimo, šlapimo takų infekcijų, esant kepenų ir tulžies pūslės veikos sutrikimams“.

6) „**Kviečių gemalų aliejus (Triticum vulgare) šalto spaudimo nerafinuotas**“ naudojo teiginius: „Kviečių gemalų aliejaus sudėty yra daug vitaminų E, taipogi vitaminų A, D, B1, B2, B3, B6, F, esencinių riebiųjų rūgščių, proteinų, mineralinių medžiagų“, „Mažina randus, strijas gydo saulės pažeistą odą. Pasižymi priešuždegiminėmis savybėmis. Puikus antioksidantas“, „Gydomasis poveikis Tinka gydyti egzema, psoriazę, dermatitą Puikus antioksidantas Atpalaiduoja raumenis Pagerina raumenų tonusą Gydo odos nudegimus Gerina kraujotaką gerina limfos funkcijas Gerina širdies darbą Mažina blogojo cholesterolio kiekį kraujyje, padidina gerojo cholesterolio kiekį kraujyje Padeda kompleksiniam gydymui esant padidėjusiai prostatai Reguliuoja moterų hormonų sistemą, tinkamas esant ciklo sutrikimams, PMS Padeda reguliuoti svorį, kuomet tai susiję su skydliaukės hipofunkcija“.

7) „**Nakvišų aliejus, ekologiškas**“ naudojo teiginius: „Puiki priemonė nuo raukšlių susidarymo. Gydo egzema, dermatitus, odos suerzinimus <...> Nakvišų aliejus veikdamas ramina ir slopina uždegimą, padeda įveikti odos paraudimus ir niežėjimą“, „Nakvišų aliejus vertinamas kaip polinesočiųjų (linolo, y linoleno, a linoleno rūgščių) rūgščių šaltinis. Nepakeičiamos riebalų rūgštys (polinesočiosios omega-3 ir omega-6 riebalų rūgštys) yra būtinos daugeliui medžiagų apykaitos procesų, yra energijos šaltinis, visų ląstelių membranų sudėtinė dalis, jos slopina uždegimą, įtakoje krešėjimą ir kraujospūdį, stiprina imunitetą. Šios partijos aliejuje yra 9,19 % gama linoleno (GLA) rūgšties, priklausančios omega-6 riebalų rūgščių grupei. Parduodame kapsulėse šios labai vertingos rūgšties yra 10 kartų mažiau“, „Moksliniais tyrimais įrodyta, kad natūralūs gamtiniai antioksidantai saugo odą nuo ultravioletinių spindulių, paruošdami ją iš vidaus, stimuliuodami odos apsauginius mechanizmus. Nakvišų aliejuje esantis vitaminas E neutralizuoja toksinius fiziologinių procesų metu organizme susidarantiems laisvuosius radikalus. Puiki priemonė nuo raukšlių susidarymo. Gydo egzema, dermatitus, odos suerzinimus. <...> Nakvišų aliejus veikdamas ramina ir slopina uždegimą, padeda įveikti odos paraudimus ir niežėjimą egzemos, žvynelinės atvejais. Aliejumi tepant nudegimo sukeltus randus ar saulės nudegintą odą, ji daug greičiau atsinaujina. <...> Aliejumi gydomos sunkiai gyjančios žaizdos <...>“, „Gydomasis poveikis Pastebėta, kad nakvišų aliejus ypač reikalingas moterims, nes sumažina priešmenstruacinio sindromo (PMS) simptomus (dažną nuotaikų kaitą, galvos skausmą, padidėjusį apetitą, skysčių kaupimąsi organizme) bei skausmą menstruacijų metu. Šis preparatas turi medžiagų, padedančių išlaikyti sveikus plaukus, odą ir nagus, todėl tinkamas vartoti jaunatviniams spuogams, odos įtrūkimams gydyti. Nakvišų aliejus reguliuoja hormonų veiklą ir kraujospūdį, mažina cholesterolio kiekį kraujyje, taigi ir širdies infarkto bei aterosklerozės riziką. Jis stiprina organizmo atsparumą infekcinėms ligoms, gerina kepenų ląstelių regeneraciją, neutralizuoja toksinį alkoholio poveikį, mažina vėžinių susirgimų, aterosklerozės, širdies, odos ir endokrininių ligų riziką. Omega-3 polinesočiosios riebalų rūgštys mažina homocisteino kiekį ir kraujo klampumą, kitaip sakant, skystina kraują. Nakvišų aliejuje esanti y linoleno rūgštis padeda organizme palaikyti nesočiųjų riebalų rūgščių pusiausvyrą. Nakvišų aliejuje, be omega-3 riebiųjų rūgščių, yra ir triptofano – serotonino pirmtako, kuris yra pagrindinis „nuotaikos hormonas“, reguliuojantis mūsų įvairias emocijas, išraiškas, depresiją. Astma, bronchitas Nakvišų aliejus palengvina kvėpavimą astmos atvejais, skatina hepatocitų atsinaujinimą, ramina kvėpavimo takus, slopina uždegimą, palengvina atsikosėjimą. Nakvišų aliejus naudingas astmos, plaučių uždegimo, lėtinio bronchito profilaktikai. Reumatoidinis artritas Nakvišų aliejuje esančios omega-3 riebalų rūgštys gerina kalcio absorbciją, greitina sąnarių traumų gijimą, padeda sušvelninti ūminius ir lėtinius sąnarių skausmus, malšinti uždegimą bei tinimą. Nakvišų aliejų patartina vartoti patyrus sąnarių traumas (raiščių, sausgyslių patempimai), taip pat sergant reumatoidiniu artritu, osteoporoze. Nervų sistema Yra duomenų, leidžiančių teigti, kad omega-3 preparatų vartojimas gali sumažinti depresinės būklės atsiradimo tikimybę, turi įtakos atminčiai gerinti“.

8) „**Ricinų aliejus, ekologiškas (Ricinus communis)**“ naudojo teiginius: „Naikina pigmentines dėmes. Efektyviai naikina raukšleles aplink akis. Mažina įvairios kilmės odos darinius: karpas, odos ataugas (moliuskus), mažina randus. Padeda išvengti strijų susidarymo. Naikina pleiskaną“, „Gydomasis poveikis Šis aliejus pasižymi itin geru limfos valymu, limfos sąstovio pašalinimu: - esant padidėjusiems limfmazgiams, reikėtų naudoti šiltus šio aliejaus kompresus. Šiltų

kompresų išsivalo organizmas nuo toksinų, sumažėja depresija ir nuolatinis nuovargio jausmas. Šiuos kompresus tinka naudoti esant apatinės nugaros dalies, sąnarių skausmui. Ricinų aliejus netgi rekomenduojamas naudoti sergant ŽIV Gydo bakterijų bei virusų sukeltas ligas Padeda sergant hemarajumi (naudoti išoriškai) Gerina laktaciją Laisvina žarnyną, padeda gydyti žarnyno uždegimą Gydo randus, likusius po chirurginės intervencijos ar nudegimų Gydo karpas, odos keratozę Slopina niežulį Padeda gydant artritą Mažina sąnarių tinimą naudingas sergant tulžies pūslės ligomis Padeda esant padidėjusiems limfmazgiams Tinkamas gydant šlapimo pūslės bei vaginalines infekcijas“.

Vilniaus visuomenės sveikatos centras 2016-02-04 rašte Tarnybai nurodė, kad UAB „Aroma natura“ vykdo kosmetikos gaminių – aliejų išpilstymo, sviestų svėrimo, pakavimo operacijas. Rašte nurodyta, kad Vilniaus visuomenės sveikatos centras atliks UAB „Aroma natura“ operatyviają visuomenės sveikatos saugos kontrolę gamybinėse patalpose, siekiant nustatyti, kokius kosmetikos gaminius gamina įmonė ir ar šie gaminiai yra parduodami interneto tinklalapyje bei įvertins gaminamų gaminių atitikimą teisės aktų reikalavimams. Rašte nurodyta, kad dalis UAB „Aroma natura“ interneto tinklalapyje parduodamų gaminių Lietuvos Respublikos rinkai yra tiekiami kaip kosmetikos gaminiai, nes apie juos, vadovaujantis 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr.1223/2009 dėl kosmetikos gaminių 13 straipsnio nuostatomis, yra pranešta Pranešimo apie kosmetikos gaminius portale. Vilniaus visuomenės sveikatos centras pateikė sąrašą kosmetikos gaminių, apie kuriuos UAB „Aroma natura“ pranešė Pranešimo apie kosmetikos gaminius portale, t.y. kuriuos produktus UAB „Aroma natura“ notifikavo kaip kosmetikos gaminius.

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, pagal Vilniaus visuomenės sveikatos centro pateiktą UAB „Aroma natura“ notifikuotų kosmetikos gaminių sąrašą, nustatė, kad iš Tarnybos rašte nurodytų produktų tik 3 produktai yra notifikuoti kosmetikos gaminiai, kuriems yra taikomi kosmetikos gaminių reklamos reikalavimai - „Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (Prunus armeniaca)“, „Avokadų aliejus (Persea gratissima), ekologiškas“, „Ricinų aliejus, ekologiškas (Ricinus communis)“.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija 2016-05-11 priėmė nutarimą Nr. 12R-55 „Pradėti nagrinėjimo procedūrą dėl UAB „Aroma natura“ galimo Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo“.

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2016-05-13 raštu Nr.4-2515 kreipėsi į UAB „Aroma natura“ ir paprašė: 1) nurodyti, kokiai produktų grupei priklauso produktai „Raudonėlių paprastųjų (Origanum vulgare) eterinis aliejus, ekologiškas“, „Greipfrutų rausvųjų eterinis aliejus (Citrus paradisi)“, „Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (Prunus armeniaca)“, „Agurklių aliejus (Borago officinalis) ekologiškas“, „Avokadų aliejus (Persea gratissima), ekologiškas“, „Kviečių gemalų aliejus (Triticum vulgare) šalto spaudimo nerafinuotas“, „Nakvišų aliejus, ekologiškas“, „Ricinų aliejus, ekologiškas (Ricinus communis)“; 2) pateikti patvirtinančius įrodymus, kurie pagrįstų minėtų produktų reklamose skleistus teiginius; 3) pateikti informaciją apie bendrovės metines pajamas praėjusiais finansiniais metais; 4) nurodyti kitas aplinkybes, UAB „Aroma natura“ nuomone, galinčias turėti įtakos sprendžiant dėl UAB „Aroma natura“ veiksmų atitikimo Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo nuostatomis.

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2016-05-26 gavo UAB „Aroma natura“ raštą, kuriame bendrovė nurodė, kad produktai „Raudonėlių paprastųjų (Origanum vulgare) eterinis aliejus, ekologiškas“, „Greipfrutų rausvųjų eterinis aliejus (Citrus paradisi)“, „Agurklių aliejus (Borago officinalis) ekologiškas“, „Kviečių gemalų aliejus (Triticum vulgare) šalto spaudimo nerafinuotas“, „Nakvišų aliejus, ekologiškas“ priklauso kosmetikos žaliavų/ingredientų grupei. Bendrovė nurodė, kad produktai „Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (Prunus armeniaca)“, „Avokadų aliejus (Persea gratissima), ekologiškas“, „Ricinų aliejus, ekologiškas (Ricinus communis)“ priklauso kosmetikos gaminių grupei. Bendrovė pateikė informaciją apie bendrovės metines pajamas praėjusiais finansiniais metais. Bendrovė nurodė, kad, gavusi įspėjimą dėl galimo Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo, išėmė iš prekybos kosmetikos gaminius, kurių reklamoje buvo pateikti teiginiai, neatitinkantys teisės aktų, bei pakoregavo kitų produktų aprašymus. Bendrovė nurodė, kad labai gailisi, kad savo interneto tinklalapyje pateikė klaidinančią

informaciją apie prekes. Bendrovė nurodė, kad produktų apibūdinimo, savybių informacija buvo surinkta iš įvairių rašytinių šaltinių, nepagalvojus apie parduodamų produktų grupės pobūdį (kad jie ne vaistiniai preparatai ir ne maisto papildai). Bendrovė nurodė, kad ateityje labai atsakingai rengs prekių aprašymus, pateiks tik tiesioginę informaciją, atitinkančią produkto paskirtį.

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2016-10-10 gavo UAB „Aroma natura“ raštą, kuriame pateikė prašomą informaciją.

Bendrovė į prašymą, pateikti informaciją apie 2015-2016 m. unikalių vartotojų apsilankymo statistiką interneto tinklalapyje www.aromanatural.lt, nurodė, kad negali pateikti tokios statistikos, kadangi neturi tokių duomenų ir nėra galimybės jų gauti. Bendrovė nurodė, kad marketingo tikslais nesamdo jokių įmonių ir nenaudoja jokių programų, kurios galėtų nurodyti tokią informaciją. Bendrovė nurodė, kad 2015-01-01 – 2016-08-31 iš UAB „Aroma natura“ produktų įsigijo 1039 pirkėjai.

Bendrovė į klausimą, nuo kada pradėjo paltinti kosmetikos gaminius „Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (Prunus armeniaca)“, „Avokadų aliejus (Persea gratissima), ekologiškas“, „Ricinų aliejus, ekologiškas (Ricinus communis)“, atsakė, kad šiuos kosmetikos gaminius pradėjo platinti 2010 m. lapkričio mėnesį.

Bendrovė į prašymą, pateikti 2015-2016 m. parduotų kosmetikos gaminių „Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (Prunus armeniaca)“, „Avokadų aliejus (Persea gratissima), ekologiškas“, „Ricinų aliejus, ekologiškas (Ricinus communis)“ pardavimo ataskaitą, nurodė, kad 2015-01-01 – 2016-08-31 buvo parduota: 128 vnt. „Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (Prunus armeniaca)“, 149 vnt. „Avokadų aliejus (Persea gratissima), ekologiškas“, 133 vnt. „Ricinų aliejus, ekologiškas (Ricinus communis)“.

Bendrovė nurodė, kad gavusi įspėjimą dėl galimo Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo, pirmiausia ėmėsi savikontrolės priemonių internetinėje prekyboje, nes šiuo būdu parduoda daugiausia prekių: išėmė iš internetinės prekybos kosmetikos gaminius, kurių reklamoje buvo pateikti teiginiai, neatitinkantys teisės aktų reikalavimų. Bendrovė nurodė, kad taip pat peržiūrėjo ir pakoregavo visų kitų produktų (beveik 200) aprašymus. Bendrovė nurodė, kad prioritetą teikė ir buvo susikoncentravę į internetinės parduotuvės aprašymų analizę, dėl to uždelsė su prekių, pristatytų į fizines parduotuves, monitoringu bei aprašymų analize ir ne iš karto išėmė iš parduotuvių prekybos tirtas prekes. Bendrovė nurodė, kad vėliau visas prekes, dėl kurių vyksta tyrimas, iš parduotuvių susigražino. Bendrovė nurodė, kad ateityje labai atsakingai rengs prekių aprašymus, pateiks tik tiesioginę informaciją, atitinkančią produkto paskirtį.

Ištyrusi bylos aplinkybes, pateiktus rašytinius įrodymus, išklausiusi bylos nagrinėjimo proceso dalyvių paaiškinimus, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija
k o n s t a t u o j a

Dėl nagrinėjamos informacijos pripažinimo reklama

Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 2 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad reklama – bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija, susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, skatinanti įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis, įskaitant nekilnojamojo turto įsigijimą, turtinių teisių ir įsipareigojimų perėmimą.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2005-09-29 bylos Nr.15/02 nutarime nurodė, kad „įstatymuose pateikiami nevienodi reklamos apibrėžimai. Tačiau visuose minėtuose teisės aktuose nurodomas svarbiausias reklamos požymis – reklama yra informacija, kuria siekiama padėti parduoti arba skatinti įsigyti prekes ar naudotis paslaugomis.“ Taigi, įstatymuose bei suformuotoje teismų praktikoje kaip esminis reklamos požymis, išskiriantis ją iš kitos informacijos, yra įtvirtintas specialus jos tikslas - įtakoti vartotojo ekonominę elgseną.

Kosmetikos gaminių „Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (Prunus armeniaca)“, „Avokadų aliejus (Persea gratissima), ekologiškas“, „Ricinų aliejus, ekologiškas (Ricinus

communis)“ reklamos, kurios buvo skleidžiamos interneto tinklalapyje www.aromanatural.lt, yra susijusios su UAB „Aroma natura“ vykdoma veikla ir skatina vartotojus įsigyti minėtus produktus, taigi atitinka Lietuvos Respublikos reklamos įstatyme įtvirtintą reklamos sąvoką.

Dėl UAB „Aroma natura“ skleistos reklamos atitikties Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 17 straipsnio reikalavimams

Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 17 straipsnis nustato, jog draudžiama Reglamento Nr. 1223/2009 nuostatų neatitinkanti reklama. Reglamento Nr. 1223/2009 2 straipsnio 1 dalies a) punkte nustatyta, kad „Kosmetikos gaminys“ – tai medžiaga arba mišinys, skirtas išorinėms žmogaus kūno dalims (epidermiui, plaukams, nagams, lūpoms ir išoriniams lyties organams) arba dantims arba burnos ertmės gleivinei, norint tik arba daugiausia valyti, kvėpinti, pakeisti išvaizdą, apsaugoti išlaikyti jų gerą būklę arba pašalinti kūno kvapus.

Atsižvelgiant į tai, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad UAB „Aroma natura“ platinami produktai „Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (Prunus armeniaca)“, „Avokadų aliejus (Persea gratissima), ekologiškas“, „Ricinų aliejus, ekologiškas (Ricinus communis)“ laikytini kosmetikos gaminiams, kuriems taikomi Reglamento Nr. 1223/2009 reikalavimai. Minėtą faktą pagrindžia tai, kad minėti produktai yra notifikuoti kosmetikos gaminiai, bei kad UAB „Aroma natura“ 2016-05-26 rašte nurodė, kad produktai „Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (Prunus armeniaca)“, „Avokadų aliejus (Persea gratissima), ekologiškas“, „Ricinų aliejus, ekologiškas (Ricinus communis)“ priklauso kosmetikos gaminių grupei. Pažymėtina, kad iš Tarnybos 2016-04-12 rašte nurodytų produktų tik „Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (Prunus armeniaca)“, „Avokadų aliejus (Persea gratissima), ekologiškas“, „Ricinų aliejus, ekologiškas (Ricinus communis)“ yra notifikuoti kosmetikos gaminiai, todėl Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija vertina tik šių produktų reklamos atitikimą Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 17 straipsnio nuostatai.

Pažymėtina, jog Reglamento Nr. 1223/2009, 20 straipsnio 1 dalis nustato, jog ženklinant, pateikiant rinkai ir reklamuojant kosmetikos gaminius, draudžiama naudoti formuluotes, pavadinimus, prekės ženklus, vaizdinius ar kitus ženklus, kurie perkeltine ar kita prasme įteigtų, kad gaminiai turi savybių arba funkcijų, kurių iš tiesų neturi.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija atkreipia dėmesį, jog kiekvienas vartotojas yra suinteresuotas gauti teisingą informaciją apie ketinamą įsigyti produktų savybes. Jei atitinkama informacija netiksli, tai gali iškreipti vidutinio vartotojo elgesį siūlomo produkto atžvilgiu. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2005-11-17 nutartyje (adm. b. Nr.A1-931/2005) konstatavo, kad „vidutinio (paprasto) vartotojo ekonominis elgesys paprastai siejamas su bendru įspūdžiu apie prekę (jos pakuotę, prekės ženklas, bendro pobūdžio informacija apie prekės savybes, prekės kaina), neanalizuojant kiekvienos detalės. Šis principas taikytinas ir prekės reklamai“.

Taigi ir UAB „Aroma natura“ kosmetikos gaminių „Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (Prunus armeniaca)“, „Avokadų aliejus (Persea gratissima), ekologiškas“, „Ricinų aliejus, ekologiškas (Ricinus communis)“ reklamos, kurios buvo skleidžiamos interneto tinklalapyje www.aromanatural.lt, turėtų būti vertinamos pagal vidutinio vartotojo suvokimą, kuris skaitydamas minėtų kremų reklaminius teiginius, neatskiria teiginių apie produkto savybes ir vertina informaciją kaip visumą.

Pažymėtina, jog vaistiniams preparatams taikomi reikalavimai yra nustatyti Lietuvos Respublikos farmacijos įstatyme. Šio įstatymo 2 straipsnio 50 dalis nustato, kad vaistas (vaistinis preparatas) – tai vaistinė medžiaga ar jų derinys, pagaminti ir teikiami vartoti, kadangi atitinka bent vieną iš šių kriterijų: 1) pasižymi savybėmis, dėl kurių tinka žmogaus ligoms gydyti ar jų profilaktikai; 2) dėl farmakologinio, imuninio ar metabolio poveikio gali būti vartojamas ar

skiriamas atkurti, koreguoti ar modifikuoti žmogaus fiziologines funkcijas arba diagnozuoti žmogaus ligas.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad UAB „Aroma natura“ platinami produktai „Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (Prunus armeniaca)“, „Avokadų aliejus (Persea gratissima), ekologiškas“, „Ricinų aliejus, ekologiškas (Ricinus communis)“ yra notifikuoti kosmetikos gaminiai, todėl jie nėra vaistiniai preparatai ir negali būti reklamuojami naudojant vaistinių preparatų savybes.

Europos Komisija 2013 m. liepos 10 d. priėmė Reglamentą Nr. 655/2013, kuriuo nustatomi bendrieji teiginių apie kosmetikos gaminius pagrindimo kriterijai: teisinės atitikties, tiesos, pagrindimo įrodymais, sąžiningumo, teisingumo ir pagrįstų sprendimų priėmimo. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba pažymi, kad kosmetikos gaminių reklamos pateikiami teiginiai turi atitikti visus minėtus kriterijus. Atsižvelgiant į tai, UAB „Aroma natura“ platinamų kosmetikos gaminių „Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (Prunus armeniaca)“, „Avokadų aliejus (Persea gratissima), ekologiškas“, „Ricinų aliejus, ekologiškas (Ricinus communis)“ skleidžiamų reklamų teiginiai turi būti vertinami remiantis minėtais kriterijais.

Reglamento Nr. 655/2013 priedo 2 dalies 2 punkte įtvirtinto tiesos kriterijus nurodo, kad teiginiai apie sudedamąsias dalis, kuriuose nurodomos konkrečios sudedamosios dalies savybės, neleidžia manyti, kad galutinis gaminys turi tas pačias savybes, jei taip iš tikrųjų nėra. Minėto Reglamento priedo 3 dalies 6 punkte įtvirtinto pagrindimo įrodymais kriterijus nurodo, kad teiginys, kuriuo ekstrapoliuojamos (tiesiogiai ar netiesiogiai) gatavo gaminio sudedamųjų dalių savybės, yra pagrįstas tinkamais ir patikimais įrodymais, pavyzdžiui, įrodančiais veiksmingą sudedamųjų dalių koncentraciją. Minėto Reglamento priedo 4 dalies 1 punkte įtvirtinto sąžiningumo kriterijus nurodo, kad gaminio veiksmingumo pristatymas grindžiamas tik turimais patvirtinančiais įrodymais.

UAB „Aroma natura“ elektroninėje parduotuvėje www.aromanatural.lt, reklamuodama produktus:

1) „**Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (Prunus armeniaca)**“ naudojo teiginius: „Abrikosų kauliukų aliejaus sudėtyje yra daug vitaminų (F, A ir B grupės), mineralų, oleino ir linolio riebiųjų rūgščių. Jis veikia priešuždegimiškai, regeneruojančiai, gaivina, jaunina odą, lygina smulkias raukšleles. Taip pat stangrina odą, atkuria jos elastingumą, tinka anticeliulitinių priemonių gamybai“.

2) „**Avokadų aliejus (Persea gratissima), ekologiškas**“ naudojo teiginius: „Avokadų aliejus turtingas vitaminais (A, B1, B2 ir D ir E) ir riebiosiomis rūgštimis (omega6, oleino, palmitino). Taip jis pasižymi antioksidanto ir humektanto savybėmis. <...> Be to jis yra tinkama priemonė raukšlių prevencijai, nes stabdo odos senėjimą. Izraelio technologijos instituto Maisto inžinerijos ir biotechnologijos departamento <...> 1991m. Atlikti tyrimai įrodė, kad avokadų aliejaus žymiai padidina kolageno kiekį odoje“, „Gydomas poveikis Šis aliejus ramina odą, naudingas esant egzemai, nudegus saulėje, gydo odos uždegimus, nedidelius sužalojimus. Dėl didelio sterolių kiekio avokadų aliejus yra veiksmingas gydant artritą. Naudojant vidiniai padeda nuo vidurių užkietėjimo, šlapimo takų infekcijų, esant kepenų ir tulžis pūslės veikos sutrikimams“;

3) „**Ricinų aliejus, ekologiškas (Ricinus communis)**“ naudojo teiginius: „Naikina pigmentines dėmes. Efektyviai naikina raukšleles aplink akis. Mažina įvairios kilmės odos darinius: karpas, odos ataugas (moliuskus), mažina randus. Padeda išvengti strijų susidarymo. Naikina pleiskaną“, „Gydomas poveikis Šis aliejus pasižymi itin geru limfos valymu, limfos sąstovio pašalinimu: - esant padidėjusiems limfmazgiams, reikėtų naudoti šiltus šio aliejaus kompresus. Šiltų kompresų išsivalo organizmas nuo toksinų, sumažėja depresija ir nuolatinis nuovargio jausmas. Šiuos kompresus tinka naudoti esant apatinės nugaros dalies, sąnarių skausmui. Ricinų aliejus netgi rekomenduojamas naudoti sergant ŽIV Gydo bakterijų bei virusų sukeltas ligas Padeda sergant hemarajumi (naudoti išoriškai) Gerina laktaciją Laisvina žarnyną, padeda gydyti žarnyno uždegimą Gydo randus, likusius po chirurginės intervencijos ar nudegimų Gydo karpas, odos keratozę Slopina niežulį Padeda gydant artritą Mažina sąnarių tinimą naudingas sergant tulžies pūslės ligomis Padeda esant padidėjusiems limfmazgiams Tinkamas gydant šlapimo pūslės bei vaginalines infekcijas“.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad UAB „Aroma natura“ kosmetikos gaminių Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (*Prunus armeniaca*)“, „Avokadų aliejus (*Persea grattissima*), ekologiškas“, „Ricinų aliejus, ekologiškas (*Ricinus communis*)“ reklamos galėjo nepagrįstai sudaryti įspūdį, kad šie kosmetikos gaminiai gali gydyti ligas, suteikti profilaktinę apsaugą nuo ligų ar turėti savybių, kurių kosmetikos gaminyje neturi, ir dėl šios priežasties suklaidinti vartotojus.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad UAB „Aroma natura“ skleidžiamos kosmetikos gaminių „Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (*Prunus armeniaca*)“, „Avokadų aliejus (*Persea grattissima*), ekologiškas“, „Ricinų aliejus, ekologiškas (*Ricinus communis*)“ reklamos neatitinka Reglamento Nr. 1223/2009 20 straipsnio 1 dalies nuostatos, kadangi UAB „Aroma natura“ reklamuojant minėtus kosmetikos gaminius naudojo formuluotes, kurios perkeltine ar kita prasme įteigė, kad minėti gaminiai turi savybių arba funkcijų, o būtent – gydomųjų ir profilaktinių savybių, kurių iš tiesų neturi.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad UAB „Aroma natura“, skleisdama kosmetikos gaminių „Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (*Prunus armeniaca*)“, „Avokadų aliejus (*Persea grattissima*), ekologiškas“, „Ricinų aliejus, ekologiškas (*Ricinus communis*)“ reklamas interneto tinklalapyje www.aromanatural.lt, vartojo teiginius, kurie neatitinka Reglamento Nr. 1223/2009 20 straipsnio 1 dalies nuostatos ir tuo pažeidė Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 17 straipsnio nuostatą.

Dėl UAB „Aroma natura“ taikytinų sankcijų

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio 5 dalimi, skiriamos baudos dydis nustatomas pagal mažiausios ir didžiausios baudos vidurkį ir atsižvelgiant į šio straipsnio 7 ir 8 dalyse nustatytas atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes, pažeidimo pobūdį, pažeidimo trukmę ir mastą.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo pobūdį, atsižvelgė į tai, jog bendrovė pažeidė Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 17 straipsnio nuostatą bei į tai, kad bendrovės skleista informacija apie produktus, skirtas plataus spektro žmogaus organizmo sistemų ligų prevencijai ir gydymui, todėl galėjo būti aktuali įvairių sveikatos negalavimų turintiems asmenims.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo trukmę atsižvelgė į tai, kad byloje nustatyta, jog UAB „Aroma natura“ kosmetikos gaminius „Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (*Prunus armeniaca*)“, „Avokadų aliejus (*Persea grattissima*), ekologiškas“, „Ricinų aliejus, ekologiškas (*Ricinus communis*)“ platina nuo 2010 m. lapkričio mėnesio.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo mastą atsižvelgė į tai, jog UAB „Aroma natura“ kosmetikos gaminių reklamas skleidė interneto tinklalapyje www.aromanatural.lt, o 2015-01-01 – 2016-08-31 iš UAB „Aroma natura“ produktų įsigijo 1039 pirkėjai. Atsižvelgta į tai, kad 2015-01-01 – 2016-08-31 UAB „Aroma natura“ pardavė: 128 vnt. „Abrikosų kauliukų aliejus, ekologiškas (*Prunus armeniaca*)“, 149 vnt. „Avokadų aliejus (*Persea grattissima*), ekologiškas“, 133 vnt. „Ricinų aliejus, ekologiškas (*Ricinus communis*)“. Atsižvelgta į tai, kad Lietuvos vyriausias administracinis teismas 2011-08-11 nutartimi Nr. A492-2642/2011 konstatavo, jog informacija internete yra prieinama žymiai didesnei daliai vartotojų negu spausdintuose leidiniuose, todėl pažeidimo mastas turi būti vertinamas kaip didelis.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija atsakomybę lengvinančia aplinkybe laiko tai, kad bendrovė savo noru užkirto kelią žalingiems pažeidimo padariniams bei pripažino padariusi pažeidimą.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija atsakomybę sunkinančių aplinkybių nenustatė.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio 1 ir 5 dalimis, n u t a r i a

už Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 17 straipsnio pažeidimą skirti UAB „Aroma natura“ 550 (penkių šimtų penkiasdešimties) eurų baudą.

Nutarimas per 30 dienų nuo nutarimo priėmimo dienos gali būti apskųstas teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Kreipimasis į teismą nesustabdo nutarimo vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos paskirta bauda ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo nutarimo dėl baudos paskyrimo priėmimo dienos turi būti sumokėta į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą Nr. LT24 7300 0101 1239 4300, esančią banke „Swedbank“, AB (banko kodas 73000, SWIFT kodas HABALT22, lėšų gavėjas Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, įmonės kodas 188659752), kodų sąrašo „Kitos baudos“ skyriaus „Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos skirtos baudos 6780“ eilutę.

Direktorius

Feliksas Petrauskas